

Spor Bilimleri Fakóltesi Öğrencilerinin Bireysel Girişimcilik ve Liderlik Davranışlarına İlişkin Öz Algılarının İncelenmesi

Investigation of Perceptions of Leadership Behaviors
and Perceptions of Individual Entrepreneurship of
Faculty of Sport Sciences Students

Doğukan Batur Alp GÜLŞEN¹, Aydiner Birsin YILDIZ²

¹Akdeniz Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakóltesi, Antalya
•dogukan_gulsen@hotmail.com • ORCID > 0000-0001-9434-619X

²Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Spor Bilimleri, Ankara
•aydinerbirsinyildiz@hotmail.com • ORCID > 0000-0002-3767-1057

Makale Bilgisi / Article Information

Makale Türü / Article Types: Araştırma Makalesi / Research Article

Geliř Tarihi / Received: 22 Ekim / October 2022

Kabul Tarihi / Accepted: 30 Kasım / November 2022

Yıl / Year: 2022 | **Cilt – Volume:** 13 | **Sayı – Issue:** 3 | **Sayfa / Pages:** 231-244.

Atıf/Cite as: Gülşen, D. B. A., Yıldız, A. B. "Spor Bilimleri Fakóltesi Öğrencilerinin Bireysel Girişimcilik ve Liderlik Davranışlarına İlişkin Öz Algılarının İncelenmesi" Ondokuz Mayıs Üniversitesi Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi 13(3), December 2022: 117-132.

Sorumlu Yazar / Corresponding Author: Doğukan Batur Alp GÜLŞEN

Etik Kurul İzin Raporları: 'Araştırma için Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sağlık Bilimleri Etik Kurulu'ndan 06.10.2022 tarihi ve 2022-1101 karar sayısı ile etik kurul izni alınmıştır.'

SPOR BİLİMLERİ FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN BİREYSEL GİRİŞİMCİLİK VE LİDERLİK DAVRANIŞLARINA İLİŞKİN ÖZ ALGILARININ İNCELENMESİ

ÖZ:

Bu araştırma; Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin bireysel girişimcilik ve liderlik davranışlarına ilişkin öz algıları arasındaki ilişkinin incelenmesini amaçlayan betimsel bir araştırmadır. Araştırmada kullanılan veriler, basit rastgele yöntem doğrultusunda gönüllük ilkesine bağlı olarak araştırmaya katılan 204'ü kadın, 100'ü erkek toplam 304 öğrenciden elde edilmiştir. Çalışmada veri toplama aracı olarak Lisans Öğrencilerinin Liderlik Davranışlarına İlişkin Öz Algıları ve Bireysel Girişimcilik Algı Ölçeği kullanılmıştır. İstatistiksel analizlerde bağımsız gruplar t-testi ve tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Boyutlar arasındaki ilişkilerin yorumlanmasına yönelik ise Pearson korelasyon katsayısı hesaplanmıştır. Elde edilen sonuçlara göre kararlı liderlik davranışı algısı için cinsiyet, kadınlar lehine anlamlı bir belirleyicidir. Aktif spor yapan öğrenciler planlama, kontrol, kendine güven, motivasyon, bireysel girişimcilik algısı ile ilkeli, kararlı liderlik boyutlarında aktif spor yapmayan öğrencilere kıyasla anlamlı bir biçimde daha yüksek puanlara sahiptirler. Spor Yöneticiliği Bölümü öğrencileri kontrol, iletişim, öz disiplin ile katılımcı ve kendine güvenen liderlik davranışlarında anlamlı bir biçimde yüksek puanlar elde etmişlerdir. Ayrıca liderlik davranışları ile bireysel girişimcilik boyutları arasında anlamlı ilişkiler olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Girişimcilik, Liderlik, Spor Bilimleri Fakültesi.

INVESTIGATION OF PERCEPTIONS OF LEADERSHIP BEHAVIORS AND PERCEPTIONS OF INDIVIDUAL ENTREPRENEURSHIP OF FACULTY OF SPORT SCIENCES STUDENTS

ABSTRACT

The aim of this research is to examine the relationships between the self-perceptions of the leadership behaviors of the students of the faculty of sports sciences and their perceptions of individual entrepreneurship. The research is a descriptive research. The data used in the research were obtained from a total of 304 students, 204 female and 100 male, who participated in the research based on the principle of voluntariness in line with the simple random method. The data used in the research were collected through the Self-Perceptions of Undergraduate Students'

Leadership Behaviors Scale and the Individual Entrepreneurship Perception Scale. In the statistical analysis, independent groups t-test and one-way analysis of variance were performed. Pearson correlation coefficient was calculated for the interpretation of the relations between the dimensions. According to the results, gender is a significant determinant in favor of women for the perception of determined leadership behavior. Students who actively engage in sports have high scores in the dimensions of planning, control, self-confidence, motivation, individual entrepreneurship perception, and principled and determined leadership. Sports management students achieved significantly higher scores in control, communication, self-discipline, and participatory and self-confident leadership behaviors. In addition, it has been determined that there are significant relationships between leadership behaviors and individual entrepreneurship dimensions.

Keywords: *Entrepreneurship, Leadership, Faculty Of Sport Sciences.*

GİRİŞ

Günümüz koşulları yüksek rekabet seviyesine sahip olduğu kadar değerlendirilmeyi bekleyen çokça fırsatı da bünyesinde barındırmaktadır. Bu fırsatların değerlendirilebilmesi için önemli bir unsulardan birisi de zamanlamadır. Zamanlamanın doğruluğu algılama ve çabanın uyumuyla ilişkilidir. Çünkü bir fırsatın öncelikle doğru zamanda algılanması, analiz edilmesi ve vakit kaybetmeden gerekliliklerinin yerine getirilmesi gerekmektedir. Bu bağlamda girişimcilik önemli bir beceri olarak karşımıza çıkmaktadır. Çünkü girişimcilik, bir fırsatı algılama ve o fırsatı değerlendirebilmek için yürütülen faaliyetler olarak tanımlanmaktadır (Muller ve Thomas, 2015). Girişimcilik, bir fırsatın diğer insanlardan önce farkına varılması, gerekliliklerinin belirlenmesi ve onların karşılanması neticesinde fayda elde edilmesi sürecidir.

Eğitilebilen ve geliştirilebilen bir özellik olmasına rağmen girişimciliğin, doğuştan sahip olunan bazı özelliklerden de güç aldığı bilinmektedir (Yalçın İncik ve Uzun, 2017; Curth, 2011, Vrdoljak-Raguž ve Dulčić, 2011; Rauch ve Frese, 2007). Bu bağlamda girişimcilik üzerinde etkili unsurların araştırılması önemlidir (Özdevecioğlu ve Karaca, 2015). Eğitim, iş ve sanayi gibi alanlarda ihtiyaç duyulan bir özellik olan liderlik (Özbek ve Kızılyalı, 2017) ile olan ilişkisinin incelenmesi de bu araştırmanın temel konusunu oluşturmuştur. Kabul edilmektedir ki bir girişimci, liderlik davranışı sergileyebilmelidir; liderlik, girişimci için yerine getirilmesi gereken bir görevdir (Yetim, Tolukan ve Şahin, 2015; Arıkan, 2004).

Liderlik, amaçların gerçekleştirilmesi adına içinde bulunulan grubu etkileyebilme ve yönlendirebilme becerisidir (Koçel, 2018). Lider, bu becerisi ile gru-

bun diğer üyelerinden ayırır ve amaçlar doğrultusunda grubu yönlendirir. Liderlik özellikler, davranışsal ve durumsal teorilerinin başı çektiği zengin bir kavramsal çeşitlilikle incelenmektedir (Ayyıldız Durhan ve arkadaşları, 2022). Özellikler teorisi, liderliği bireyin doğuştan sahip olduğu özelliklerle açıklamaya çalışırken; davranışsal teori, liderlik gücünün bireyin davranışlarından doğduğunu öne sürmektedir. Durumsal teori ise içinde bulunulan koşulların kendi liderlerini ön plana çıkardığını ifade etmektedir (Yetim, Tolukan ve Şahin, 2015). Bahsi geçen çeşitlilik içerisinde liderliğin incelendiği bir diğer teorik yapı ise liderlik gelişiminde sosyal değişim modelidir.

Bireysel, grup ve toplumsal değerler başlıklarıyla tanımlanan Liderlik Gelişiminde Sosyal Değişim Modeli, herkesin iyiliği için sosyal sorumluluk ve değişimi üzerine temellendirilmiş liderlik gelişimi anlayışını savunmaktadır. Liderlik Gelişiminde Sosyal Değişim Modeli lisans öğrencilerine yönelik olarak tasarlanmıştır (Özbek ve Kızıyallı, 2017). Bu özelliklerine bağlı olarak spor bilimleri fakültesi öğrencileri örnekleminde yürütülen bu çalışmada dikkate alınmıştır. Mesleki temel becerilerin aktarıldığı lisans eğitimi seviyesindeki öğrenciler örnekleminde yapılan bu araştırma ile bir durum tespiti yapılması ve yapılacak planlamalarda kullanılacak bilgilerin ortaya konulması hedeflenmiştir. Nitekim bu önemli özelliklerin farklı örneklemlerde ve güncel olarak incelenmesinin gerekli olduğu ifade edilebilir.

MATERYAL VE YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği, Antrenörlük Eğitimi ve Spor Yöneticiliği öğrencilerinin bireysel girişimcilik ve liderlik davranışlarına ilişkin öz algıları arasındaki ilişkinin incelenmesini amaçlayan betimsel bir çalışmadır.

Veri Toplama Araçları: Araştırmada kullanılan veriler bazı demografik bilgileri içeren kişisel bilgi formu, Lisans Öğrencilerinin Liderlik Davranışlarına İlişkin Öz Algıları Ölçeği ve Bireysel Girişimcilik Algı Ölçeği aracılığıyla toplanmıştır. Lisans Öğrencilerinin Liderlik Davranışlarına İlişkin Öz Algıları Ölçeği, Özbek ve Kızıyallı (2017) tarafından geliştirilen kararlı, katılımcı, kendine güvenen ve ilkeli lider olarak adlandırılmış boyutları olan toplam 20 soruluk 5'li likert tipinde puanlanan bir ölçektir. Bireysel Girişimcilik Algı Ölçeği ise Yalçın İncik ve Uzun (2017) tarafından geliştirilmiştir. Ölçek, 5'li likert tipinde puanlanmakta ve 31 sorudan oluşmaktadır. Ölçeğin boyutları planlama, kontrol odağı, kendine güven, iletişim, motivasyon ve öz disiplin olarak adlandırılmaktadır.

Verilerin Analizi: Araştırmada elde edilen yanıtların iç tutarlılıklarının değerlendirilmesi amacıyla ilk olarak Cronbach Alpha katsayıları belirlenmiştir. Sonrasında yanıtların normallik dağılımlarının değerlendirilmesi için grafikler ile çarpıklık ve basıklık değerleri incelenmiştir. Elde edilen sonuçlar neticesinde yanıtların tutarlı olduğu ve verilerin normal dağılım gösterdiği değerlendirilmiştir. Bu doğrultuda istatistiksel analizlerde bağımsız gruplar t-testi ve tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. İki özellik arasındaki ilişkinin yorumlanmasına yönelik ise Pearson korelasyon katsayısı hesaplanmıştır. Yapılan tüm analizler IBM SPSS 26 programı aracılığıyla yapılmış ve tüm analizlerde “ $p < 0.05$ ” anlamlılık düzeyi dikkate alınmıştır.

Tablo 1. Araştırmada kullanılan yanıtlara ilişkin bazı tanımlayıcı bilgiler

Boyut	Min	Maks	Ort	SS	Çarp	Bas	Crα
Girişimcilik – Planlama	6.00	30.00	25.17	3.97	-1.181	2.765	0.85
Girişimcilik – Kontrol	8.00	40.00	33.90	4.90	1.006	2.511	0.86
Girişimcilik – Kendine Güven	26.00	45.00	40.95	3.23	-0.739	1.072	0.83
Girişimcilik – İletişim	4.00	20.00	16.81	2.74	-0.988	2.709	0.73
Girişimcilik – Motivasyon	5.00	14.00	11.63	1.69	-0.921	1.239	0.78
Girişimcilik – Öz Disiplin	53.00	169.00	145.71	16.45	-0.697	1.308	0.65
Bireysel Girişimcilik Algısı	6.00	30.00	25.12	4.06	-0.871	2.727	0.95
Liderlik – Katılımcı	5.00	20.00	15.62	3.31	-1.074	2.469	0.83
Liderlik – Kendine Güvenen	4.00	20.00	17.25	2.33	-0.472	-0.368	0.80
Liderlik – İlkeli	16.00	30.00	26.34	3.36	-0.921	0.292	0.82
Liderlik – Kararlı	6.00	20.00	16.27	3.20	-0.648	-0.379	0.79
Liderlik Davranışları Algısı	51.00	100.00	83.35	11.84	-0.545	-0.380	0.92

Çalışma Grubu: Araştırmanın evrenini Ankaradaki devlet üniversiteleri bünyesindeki Spor Bilimleri Fakültelerinin Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği, Antrenörlük Eğitimi ve Spor Yöneticiliği Bölümü öğrencileri oluşturmaktadır. Çalışma grubu ise basit rastgele yöntem doğrultusunda gönüllük ilkesine bağlı olarak araştırmaya katılan 204’ü kadın (%67.1), 100’ü erkek (%32.9) toplam 304 öğrenciden oluşmuştur. Çalışma grubunun tamamı 2021-2022 eğitim-öğretim yılında aktif öğrencilerdir. Çalışma grubunu oluşturan 304 öğrenciden 113’ü (%37.2) Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği, 105’i (%34.5) Antrenörlük Eğitimi ve 86’sı (%28.3) Spor Yöneticiliği Bölümü öğrencisidir. Ayrıca öğrencilerden 203’ü (%66.8) aktif sporculuğa devam ederken 101’i (%33.2) aktif sporculuğa devam etmemektedir.

BULGULAR

Tablo 2. Cinsiyet değişkeni açısından bağımsız gruplar t-testi sonuçları

Boyut	Değişken	n	Ort	SS	T	p
Girişimcilik – Planlama	Kadın	204	25.52	3.38	1.95	0.05
	Erkek	100	24.46	4.89		
Girişimcilik – Kontrol	Kadın	204	34.29	4.30	1.80	0.07
	Erkek	100	33.10	5.88		
Girişimcilik – Kendine Güven	Kadın	204	41.21	2.91	1.86	0.06
	Erkek	100	40.42	3.75		
Girişimcilik – İletişim	Kadın	204	17.40	2.08	1.55	0.12
	Erkek	100	16.92	2.76		
Girişimcilik – Motivasyon	Kadın	204	17.00	2.39	1.62	0.10
	Erkek	100	16.40	3.32		
Girişimcilik – Öz Disiplin	Kadın	204	11.62	1.61	-0.08	0.93
	Erkek	100	11.64	1.85		
Bireysel Girişimcilik Algısı	Kadın	204	147.06	13.85	1.86	0.07
	Erkek	100	142.94	20.56		
Liderlik – Katılımcı	Kadın	204	25.43	3.39	1.68	0.94
	Erkek	100	24.48	5.12		
Liderlik – Kendine Güvenen	Kadın	204	15.62	3.17	0.89	0.93
	Erkek	100	15.59	3.59		
Liderlik – İlkeli	Kadın	204	26.62	3.08	1.91	0.05
	Erkek	100	25.78	3.83		
Liderlik – Kararlı	Kadın	204	16.60	2.87	2.43	0.01
	Erkek	100	15.58	3.70		

Tablo 2’de katılımcıların cinsiyet değişkeni açısından karşılaştırılmasına yönelik yapılan t-testi sonuçları verilmiştir. Test sonuçları incelendiğinde kadın öğrencilerin kararlı liderlik davranışı boyutunda, erkek öğrencilere kıyasla anlamlı biçimde daha yüksek puanlara sahip oldukları görülmektedir ($t=2.43$; $p<0.05$). Araştırma kapsamında incelenen diğer boyutlarda ise kadın öğrenciler ile erkek öğrencilerin birbiriyle istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaşmadıkları belirlenmiştir.

Tablo 3. Aktif spor yapma değişkeni açısından bağımsız gruplar t-testi sonuçları

Boyut	Değişken	n	Ort	SS	T	p
Girişimcilik – Planlama	Evet	213	25.68	3.46	2.92	<0.01
	Hayır	91	24.14	4.68		
Girişimcilik – Kontrol	Evet	213	34.53	4.40	3.01	<0.01
	Hayır	91	32.62	5.58		
Girişimcilik – Kendine Güven	Evet	213	41.29	3.00	2.59	0.01
	Hayır	91	40.27	3.56		
Girişimcilik – İletişim	Evet	213	17.47	2.11	2.46	0.01
	Hayır	91	16.78	2.68		
Girişimcilik – Motivasyon	Evet	213	17.12	2.48	2.67	<0.01
	Hayır	91	16.16	3.13		
Girişimcilik – Öz Disiplin	Evet	213	11.69	1.65	0.96	0.33
	Hayır	91	11.49	1.76		
Bireysel Girişimcilik Algısı	Evet	213	147.80	14.62	2.93	<0.01
	Hayır	91	141.49	19.00		
Liderlik – Katılımcı	Evet	213	25.35	4.00	1.44	0.15
	Hayır	91	24.64	4.15		
Liderlik – Kendine Güvenen	Evet	213	15.94	3.00	2.30	0.02
	Hayır	91	14.95	3.78		
Liderlik – İlkeli	Evet	213	26.70	3.15	2.53	0.01
	Hayır	91	25.62	3.66		
Liderlik – Kararlı	Evet	213	16.69	2.74	3.02	<0.01
	Hayır	91	15.40	3.84		

Tablo 3'te öğrencilerin aktif spor yapma değişkeni açısından karşılaştırılmasına yönelik yapılan t-testi sonuçları verilmiştir. Test sonuçları incelendiğinde aktif spor yapan öğrencilerin planlama ($t=2.94$; $p<0.05$), kontrol ($t=3.01$; $p<0.05$), kendine güven ($t=2.59$; $p<0.05$), iletişim ($t=2.46$; $p<0.05$), motivasyon ($t=2.67$; $p<0.05$), bireysel girişimcilik algısı ($t=2.93$; $p<0.05$), ilkeli liderlik davranışı ($t=2.53$; $p<0.05$), kararlı liderlik davranışı ($t=3.02$; $p<0.05$) boyutlarında aktif sporcu olmayan öğrencilere kıyasla istatistiksel olarak anlamlı bir biçimde daha yüksek puanlara sahip oldukları görülmektedir.

Tablo 4. Bölüm değişkeni açısından tek yönlü varyans analizi sonuçları

Boyut	Değişken	n	Ort	SS	f	p	İkili K.
Girişimcilik – Planlama	B.E. Öğr. (1)	113	24.48	3.69	3.00	0.05	
	Ant. Eğ. (2)	105	25.39	3.44			
	Spor Yön. (3)	86	25.81	4.75			
Girişimcilik – Kontrol	B.E. Öğr. (1)	113	32.97	4.38	4.20	0.01	1<3
	Ant. Eğ. (2)	105	34.01	4.21			
	Spor Yön. (3)	86	34.97	6.02			
Girişimcilik – Kendine Güven	B.E. Öğr. (1)	113	40.53	2.97	1.60	0.20	
	Ant. Eğ. (2)	105	41.09	2.64			
	Spor Yön. (3)	86	41.32	4.08			
Girişimcilik – İletişim	B.E. Öğr. (1)	113	16.72	2.36	5.04	<0.01	1<3
	Ant. Eğ. (2)	105	17.40	1.95			
	Spor Yön. (3)	86	17.73	2.60			
Girişimcilik – Motivasyon	B.E. Öğr. (1)	113	16.74	2.45	0.34	0.71	
	Ant. Eğ. (2)	105	16.70	2.63			
	Spor Yön. (3)	86	17.01	3.22			
Girişimcilik – Öz Disiplin	B.E. Öğr. (1)	113	11.09	1.73	9.52	<0.01	1<2
	Ant. Eğ. (2)	105	11.87	1.29			1<3
	Spor Yön. (3)	86	12.02	1.903			
Bireysel Girişimcilik Algısı	B.E. Öğr. (1)	113	142.56	14.46	3.85	0.02	1<3
	Ant. Eğ. (2)	105	146.49	13.83			
	Spor Yön. (3)	86	148.88	20.75			
Liderlik – Katılımcı	B.E. Öğr. (1)	113	24.90	3.30	6.90	<0.01	1<3
	Ant. Eğ. (2)	105	24.29	4.97			2<3
	Spor Yön. (3)	86	26.40	3.40			
Liderlik – Kendine Güvenen	B.E. Öğr. (1)	113	14.70	3.40	7.77	<0.01	1<2
	Ant. Eğ. (2)	105	15.89	3.09			1<3
	Spor Yön. (3)	86	16.46	3.19			
Liderlik – İlkeli	B.E. Öğr. (1)	113	26.18	2.77	0.54	0.58	
	Ant. Eğ. (2)	105	26.25	3.83			
	Spor Yön. (3)	86	26.66	3.48			
Liderlik – Kararlı	B.E. Öğr. (1)	113	16.06	3.00	1.20	0.30	
	Ant. Eğ. (2)	105	16.12	3.36			
	Spor Yön. (3)	86	16.72	3.25			

Tablo 4'te öğrencilerin bölüm değişkeni açısından karşılaştırılmasına yönelik yapılan tek yönlü varyans analizi sonuçları verilmiştir. Analiz sonuçları incelendiğinde kontrol, iletişim öz disiplin, bireysel girişimcilik algısı, katılımcı liderlik, kendine güvenen liderlik boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı olarak farklılaşmaların olduğu belirlenmiştir. Bu boyutlardan kontrol, iletişim, öz disiplin, bireysel girişimcilik algısı, katılımcı liderlik ve kendine güvenen liderlik boyutlarında Spor Yöneticiliği Bölümü öğrencilerinin, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü öğrencilerine göre anlamlı biçimde yüksek puanlara sahip oldukları saptanmıştır. Ayrıca öz disiplin ve kendine güvenen liderlik boyutunda ise Antrenörlük Eğitimi öğrencileri, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü öğrencilerine kıyasla daha yüksek puanlar elde etmişlerdir. Katılımcı liderlik boyutunda ise Spor Yöneticiliği Bölümü öğrencilerinin Antrenörlük Eğitimi öğrencilerine kıyasla anlamlı bir biçimde daha yüksek puanlara sahip oldukları belirlenmiştir.

Tablo 5. Liderlik davranışları ile bireysel girişimcilik algıları arasındaki ilişkiye yönelik korelasyon katsayısı değerleri

	2	3	4	5	6	7	8	9	10
¹ Planlama	r 0.82** p <0.01	0.76** <0.01	0.69** <0.01	0.74** <0.01	0.49** <0.01	0.40** <0.01	0.049** <0.01	0.45** <0.01	0.59** <0.01
² Kontrol	1	0.81** <0.01	0.76** <0.01	0.72** <0.01	0.48** <0.01	0.42** <0.01	0.58** <0.01	0.49** <0.01	0.58** <0.01
³ K.Güven		1	0.73** <0.01	0.73** <0.01	0.45** <0.01	0.39** <0.01	0.51** <0.01	0.47** <0.01	0.60** <0.01
⁴ İletişim			1	0.70** <0.01	0.50** <0.01	0.40** <0.01	0.50** <0.01	0.45** <0.01	0.57** <0.01
⁵ Motivasyon				1	0.54** <0.01	0.37** <0.01	0.49** <0.01	0.49** <0.01	0.60** <0.01
⁶ Öz Disiplin					1	0.30** <0.01	0.34** <0.01	0.24** <0.01	0.31** <0.01
⁷ Katılımcı						1	0.56** <0.01	0.61** <0.01	0.59** <0.01

⁸ K. Güvenen	r	1	0.61**	0.72**
	p		<0.01	<0.01
⁹ İlkeli	r		1	0.70**
	p			<0.01
¹⁰ Kararlı	r			1
	p			

**p<.001

Tablo 5'te liderlik davranışları ile bireysel girişimcilik boyutları arasındaki Pearson korelasyon katsayı değerleri verilmiştir. Elde edilen sonuçlar incelendiğinde istatistiksel olarak anlamlı doğrusal ilişkilerin olduğu görülmektedir. Katılımcı liderlik davranışı ile planlama arasında doğrusal orta düzeyde ($r=0.40$; $p<0.05$); kontrol boyutu ile doğrusal orta düzeyde ($r=0.42$; $p<0.05$); kendine güven boyutu ile doğrusal düşük düzeyde ($r=0.39$; $p<0.05$); iletişim boyutu ile doğrusal orta düzeyde ($r=0.40$; $p<0.05$); motivasyon boyutu ile doğrusal düşük düzeyde ($r=0.37$; $p<0.05$); öz disiplin boyutu ile doğrusal düşük düzeyde ($r=0.30$; $p<0.05$) ilişki içinde olduğu belirlenmiştir. Kendine güvenen liderlik davranışı ile planlama arasında doğrusal orta düzeyde ($r=0.49$; $p<0.05$); kontrol boyutu ile doğrusal orta düzeyde ($r=0.58$; $p<0.05$); kendine güven boyutu ile doğrusal düşük düzeyde ($r=0.39$; $p<0.05$); iletişim boyutu ile doğrusal orta düzeyde ($r=0.40$; $p<0.05$); motivasyon boyutu ile doğrusal düşük düzeyde ($r=0.49$; $p<0.05$); öz disiplin boyutu ile doğrusal düşük düzeyde ($r=0.34$; $p<0.05$) ilişki içinde olduğu belirlenmiştir. İlkeli güvenen liderlik davranışı ile planlama arasında doğrusal orta düzeyde ($r=0.45$; $p<0.05$); kontrol boyutu ile doğrusal orta düzeyde ($r=0.49$; $p<0.05$); kendine güven boyutu ile doğrusal orta düzeyde ($r=0.47$; $p<0.05$); iletişim boyutu ile doğrusal orta düzeyde ($r=0.45$; $p<0.05$); motivasyon boyutu ile doğrusal düşük düzeyde ($r=0.49$; $p<0.05$); öz disiplin boyutu ile doğrusal düşük düzeyde ($r=0.24$; $p<0.05$) ilişki içinde olduğu belirlenmiştir. Kararlı liderlik davranışı ile planlama arasında doğrusal orta düzeyde ($r=0.59$; $p<0.05$); kontrol boyutu ile doğrusal orta düzeyde ($r=0.58$; $p<0.05$); kendine güven boyutu ile doğrusal düşük düzeyde ($r=0.60$; $p<0.05$); iletişim boyutu ile doğrusal orta düzeyde ($r=0.57$; $p<0.05$); motivasyon boyutu ile doğrusal düşük düzeyde ($r=0.60$; $p<0.05$); öz disiplin boyutu ile doğrusal düşük düzeyde ($r=0.31$; $p<0.05$) ilişki içinde olduğu belirlenmiştir.

TARTIŞMA

Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği, Antrenörlük Eğitimi ve Spor Yöneticiliği öğrencileri örnekleminde, liderlik davranışlarına ilişkin öz algılar ile bireysel girişimcilik algılarının incelendiği bu çalışmada ilk olarak cinsiyetin bir belirleyici olup olmadığı araştırılmış ve çalışma grubu çerçevesinde cinsiyetin girişimcilik için bir farklılaşma sebebi olmadığı belirlenmiştir. Alanyazın incelendiğinde Saber (2020), Özman (2013) ile Yılmaz ve Sünbül (2009)'ün benzer nitelikteki araştırma sonuçlarıyla karşılaşılmaktadır. Fakat Saber (2020) ve Uysal (2021) kadın öğrencilerin, Ratten ve Miragaia (2020) kadın sporcuların; Şeşen ve Basım (2012) ise erkek öğrencilerin girişimciliklerinin anlamlı bir biçimde daha yüksek olduğunu raporlamıştır. Balcı ve Yıldız (2022), motivasyon boyutunda kadın spor yöneticisi adaylarının daha yüksek puanlar elde ettiklerini belirlemiştir. Tican (2019), bireysel girişimcilik algısı ile kontrol, iletişim ve motivasyon boyutlarında erkek öğretmenlerin yüksek puanlara sahip olduklarını raporlamıştır. Demirbatır (2021), müzik öğretmenlerinin cinsiyet değişkeni açısından bireysel girişimcilik algılarının farklılaşmadığını tespit etmiştir.

Araştırma neticesinde ayrıca kadınların kararlı liderlik davranışlarına dair puanlarının istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde erkeklerden daha yüksek olduğu sonucuna erişilmiştir. Kara (2018), kişilerarası ilişki yönelimli ve görev yönelimli liderlik davranışları için kadınların daha yüksek puanlara sahip olduklarına dair sonuçlar raporlamıştır. Gardiner ve Tiggemann (1999), kadınların kişilerarası ilişki yönelimli liderliklerinin yüksek olduğu tespit etmiştir. Yücel (2011), kız öğrencilerin liderlik davranışı puanlarının erkek öğrencilere kıyasla daha yüksek olduğunu belirlemiştir. Başoğlu (2006), bireysel spor yapan öğrencilerde erkek öğrencilerin daha yüksek puanlara sahip olduklarını belirtmiştir. Gönen ve Ceyhan (2022), kendine güvenen liderlik davranışında bireysel spor yapan erkek Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin; öz disiplinli liderlik davranışında bireysel spor yapan kadın Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin; öz disiplinli liderlik davranışında takım sporu yapan erkek Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin ve kararlı liderlik davranışında takım sporu yapan kadın Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin istatistiksel olarak anlamlı bir biçimde yüksek düzeylere sahip olduklarını belirlemiştir. Seydioğlu (2017), liderlik için cinsiyetin önemli bir değişken olmadığına yönelik sonuçlar tespit etmiştir. Elde edilen sonuç ve alanyazın incelendiğinde; cinsiyetin belirleyiciliği üzerine bir yorum yapılabilmesi için farklı grup ve nitelikte yapılan daha fazla araştırmaya ihtiyaç olduğu söylenebilir.

Öte yandan araştırma kapsamında aktif spor yapma durumunun liderlik davranışlarına ilişkin öz algılar ile bireysel girişimcilik algılarının farklılaşmasına neden olup olmayacağı incelenmiş ve aktif spor yapan öğrencilerin planlama, kontrol, kendine güven, iletişim, motivasyon, bireysel girişimcilik algısı puanları için

bir belirleyici olduğu saptanmıştır. Ayrıca ilkeli liderlik davranışı, kararlı liderlik davranışı boyutlarında da aktif sporcu olan öğrencilerin, aktif sporcu olmayan öğrencilere kıyasla daha yüksek puanlara sahip oldukları belirlenmiştir. Rekreatif egzersiz dahi bireye fizyolojik, sosyolojik ve psikolojik faydası olduğu (Tolukan ve Yılmaz, 2014; Mutlu, Yılmaz, Güngörmüş, Sevindi ve Gürbüz, 2011), sosyal bütünleşme (Yılmaz, Karlı ve Yetim, 2006) ve sosyalleşme üzerinde etkili olduğu bilinmektedir (Devecioğlu, Şahan, Yıldız, Tekin ve Sim, 2012). Spor ise bireye bahsi geçen tüm boyutlarda çok daha yüksek gelişim katkısı sağlamaktadır. Aktif spor yapan bireylerin günlük programları başta olmak üzere kısa, orta ve uzun vadeli planlama farkındalıklarının yüksek olduğu ve sportif faaliyetler içerisinde motivasyon, özgüven ve iletişim becerilerinin geliştiği bilinmektedir. Bu bilgiler araştırma bulgularıyla da desteklenmiştir. Seydioğlu (2017)'nin lisanslı sporcuların spor yapmayanlara göre dönüşümsel liderlik puanlarının yüksek bulunduğu ve Yücel (2011)'in dönüşümcü liderlik puanı ortalamalarının aktif olarak spor yapma süresi değişkeni açısından anlamlı şekilde farklılaştığını belirlediği sonuçlar da bulgularla paralellik içerisinde.

Araştırma kapsamında ele alınan bölümler sınırlılığında, bölüm değişkeninin girişimcilik algıları ile liderlik davranışı öz algıları için bir belirleyici olup olmadığı incelendiğinde ise kontrol, iletişim öz disiplin, bireysel girişimcilik algısı, katılımcı liderlik, kendine güvenen liderlik boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı olarak farklılaşmaların olduğu belirlenmiştir. Bu boyutlardan kontrol, iletişim, öz disiplin, bireysel girişimcilik algısı, katılımcı liderlik ve kendine güvenen liderlik boyutlarında Spor Yöneticiliği Bölümü öğrencilerinin, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü öğrencilerine göre anlamlı biçimde yüksek puanlara sahip oldukları saptanmıştır. Ayrıca öz disiplin ve kendine güvenen liderlik boyutunda ise Antrenörlük Eğitimi Bölümü öğrencileri, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü öğrencilerine kıyasla daha yüksek puanlar elde etmişlerdir. Katılımcı liderlik boyutunda ise Spor Yöneticiliği Bölümü öğrencilerinin Antrenörlük Eğitimi Bölümü öğrencilerine kıyasla anlamlı bir biçimde daha yüksek puanlara sahip oldukları belirlenmiştir. Alanyazında Aksel ve Bağcı (72), Karayol (2013) ve Çar (2013) gibi liderliğin bölüme göre farklılaşmayacağına yönelik sonuçlar yer alsa da Yücel (2011) ve Bayındır (2020) gibi Saber (2020) de bölümün bir belirleyici olduğunu ve Spor Yöneticiliği Bölümü öğrencilerinin daha yüksek bireysel girişimcilik algılarına sahip olduklarını raporlamıştır. Gönen ve Ceyhan (2022), kendine güvenen liderlik davranışında bireysel spor yapan Rekreatif Bölümü öğrencilerinin; öz disiplinli liderlik davranışında bireysel spor yapan kadın Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin; katılımcı liderlik davranışında takım sporu yapan Antrenörlük Eğitimi Bölümü öğrencilerinin istatistiksel olarak anlamlı bir biçimde yüksek düzeylere sahip olduklarını belirlemiştir. Bu bulgular, Spor Yöneticiliği Bölümü öğrencilerinin liderlik, girişimcilik, kariyer planlaması gibi dersleri görmelerinden kaynaklanıyor olabilir.

Araştırma kapsamında son olarak liderlik davranışları ile girişimcilik algıları arasındaki ilişkiler incelenmiş ve 0.29 ile 0.60 arasında değişen doğrusal yönlü Pearson korelasyon katsayıları belirlenmiştir. Araştırmada kullanılan ölçme aracı güncel bir ölçme aracıdır. Üniversite öğrencilerinin liderlik potansiyellerini tanımlayabilecek bir ölçme aracı ihtiyacını giderebilmek amacıyla hazırlanmıştır. Araştırmacılar, bu ölçek ile lider adaylarının kendi karakter özelliklerini, beceri, bilgi, bakış açısı ve ahlaki değerlerini değerlendirebileceği, sahip olduğu liderlik potansiyelini ortaya koyabilmesinin amaçlandığı belirtmiştir (Özbek ve Kızılyallı, 2017). Bu bağlamda, elde edilen sonuçlar ile katılımcı, kendine güvenen, ilkel ve kararlı liderlik davranış algıları ile girişimcilik algıları arasındaki ilişkiye yönelik üniversite öğrencileri örnekleminde güncel bir kanıt oluşturulmuştur. Alanyazın incelendiğinde elde edilen sonuçları destekleyecek nitelikteki güncel araştırmaların da olduğu görülmektedir (Örücü ve Zeylanova, 2022; Peksoy, Şahin, Demircan ve Kaplan, 2021; Yolcu, 2017; Esmer ve Dayı, 2017).

Bu bilgiler ve bulgulardan hareketle sonuç olarak; Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin girişimcilik algılarının yüksek düzeyde olduğu, ilkel liderlik davranışına dair öz algılarının ağır bastığı söylenebilir. Ayrıca cinsiyetin önemli bir belirleyici özellik olmadığı yanında aktif spor yapmanın girişimcilik ve liderlik algılarının önemli bir destekçisi olduğu; Spor Yöneticiliği Bölümü öğrencilerinin girişimcilik algılarının diğer bölümlere kıyasla daha yüksek olduğu ifade edilebilir. Bu bağlamda Spor Yöneticiliği Bölümü öğrencilerinin diğer bölümlere kıyasla daha yüksek girişimcilik ve liderlik algılarına sahip olmalarına neden olabileceği düşünülen liderlik, girişimcilik ve kariyer planlaması gibi derslerin diğer bölümler de tercih edilmesi önerilmektedir.

Çıkar Çatışması Beyanı

Makalenin yazarları arasında, çalışma kapsamında herhangi bir kişisel ve finansal çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Yazar Katkı Oranları:

Çalışmanın Tasarlanması (Design of Study) : ABY(% 50), DBAG(% 50)

Veri Toplanması (Data Acquisition) : ABY(% 50), DBAG(% 50)

Veri Analizi (Data Analysis) : ABY(% 50), DBAG(% 50)

Makalenin Yazımı (Writing up) : ABY(% 50), DBAG(% 50)

Makale Gönderimi ve Revizyonu (Submission and Revision) : ABY(% 25), DBAG(% 75)

KAYNAKLAR

- Aksel, İ., & Bağcı, Z. (2016). Girişimcilik eğilimi; Bir kamu üniversitesi İLBF'sinde öğrenim gören son sınıf öğrencilerinde bir araştırma. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 1(5), 2120-2135.
- Arıkan, S. (2004). Girişimcilik temel kavramlar ve bazı güncel konular. Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Balci, B., & Yıldız, K. (2022). Spor yöneticisi adaylarının değişime direnç eğilimleri ve girişimcilik davranışları üzerine bir araştırma. *International Journal of Social Science Research*, 11(1), 88-96.
- Başıoğlu, U.D. (2006). Askeri liselerde eğitim-öğretim gören takım sporu yapan, bireysel spor yapan ve spor yapmayan öğrencilerin liderlik özellikleri. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Bayındır, M. (2020). Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin liderlik yönelim davranışların araştırılması: İstanbul Gelişim Üniversitesi örneği. *Akdeniz Spor Bilimleri Dergisi*, 3(2), 260-268. DOI: 10.38021/asbid.806450.
- Curth, A. (2011). Mapping of Teachers' Preparation for Entrepreneurship Education (Ed. Daniela Ulicna). Final Report, Framework Contract No EAC 19/06, Dg Education and Culture, J, 3025 8322.
- Çar, B. (2013). Spor eğitimi alan üniversite öğrencilerinin liderlik özelliklerinin belirlenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Demirbatır, R.E. (2021). Investigating entrepreneurship levels of pre-service music teachers. *Journal of Education and Learning (EduLearn)*, 15(3), 352-359.
- Devecioğlu, S., Sahan, H., Yıldız, M., Tekin, M., & Sim, H. (2012). Examination of socialization levels of university students engaging in individual and team sports. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 46, 326-330.
- Durhan, T.A., Kayhalak, F., Kurtipek, S., & Yenel, F. (2022). Rekreasyonel liderlik davranışı ölçeğinin psikometrik özelliklerinin incelenmesi. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 27(2), 127-142.
- Esmer, Y., & Dayı, F. (2017). Entrepreneurial leadership: A theoretical framework. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 4(2), 112-124.
- Gardiner, M. & Tiggemann, M. (1999). Gender differences in leadership style, job stress and mental health in male- and female-dominated industries. *Ournal Of Occupational And Organisational Psychology* 7(2), 301-315.
- Gönen, M. & Ceyhan, M.A. (2022). Analysis of self-perceptions of students of the faculty of sport sciences regarding leadership behaviors according to team sports and individual sports preferences. *International Journal of Eurasian Education and Culture*, 7(17), 1092-1103.
- Kara, A. (2018). Yükseköğretim kurumlarında spor eğitimi alan öğrencilerin girişimcilik eğilimi ve liderlik özellikleri üzerine bir araştırma. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Karayol M. (2013). Takım sporları ve doğa sporları yapan erkek sporcuların liderlik özelliklerinin incelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Koçel, T. (2018). İşletme Yöneticiliği. İstanbul: Beta Basım Yayım.
- Mueller, S.L., & Thomas, A.S. (2001). Culture and entrepreneurial potential: A nine country study of locus of control and innovativeness. *Journal of Business Venturing*, 16(1), 51-75.
- Mutlu, İ., Yılmaz, B., Güngörmüş, H.A., Sevinç, T., & Gürbüz, B. (2011). Bireyleri rekreasyonel egzersize motive eden faktörlerin çeşitli değişkenlere göre karşılaştırılması. *Türk Spor ve Egzersiz Dergisi*, 13(1), 54-61.
- Örücü, E., & Zeynalova, U. (2022). Otantik liderlik ve girişimcilik eğilimleri ilişkisinde öz yeterlilik algısının aracılık etkisi. *Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, (61), 223-244.
- Özbek, O., & Kızılyallı, M. (2017). Lisans öğrencilerinin liderlik davranışlarına ilişkin öz algıları: Ölçek geliştirme çalışması. *Journal of Human Sciences*, 14(4), 4112-4122.
- Özdevecioğlu, M., & Karaca, M. (2015). Girişimcilik ve Girişimci Kişilik: Kavram ve Uygulama. e-book. Konya: Hiperlink.
- Özman, C. (2013). Spor yöneticiliği bölümünde öğrenim gören üniversite öğrencilerinin girişimcilik düzeyinin değerlendirilmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Peksoy, S., Şahin, S., Demirhan, İ., & Kaplan, S. (2021). Lisans eğitimi gören son sınıf öğrencilerin profesyonellik, girişimcilik ve liderlik algılarının değerlendirilmesi: Bir devlet üniversitesi örneği. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (40), 98-119.
- Ratten, V., & Miragaia, D. (2020). Entrepreneurial passion amongst female athletes. *Journal of Small Business & Entrepreneurship*, 32(1), 59-77.

- Rauch, A., & Frese, M. (2007). Let's put the person back into entrepreneurship research: A meta-analysis on the relationship between business owners' personality traits, business creation, and success. *European Journal of Work and Organizational Psychology*, 16(4), 353-385.
- Saber, F. O. (2013). Spor eğitimi alan öğrencilerin bireysel girişimcilik algı düzeyleri. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Elazığ.
- Seydioğlu, C. (2017). İstanbul'daki beden eğitimi ve spor yüksek okulu öğrencilerinden bireysel ve takım sporları yapanların liderlik özelliklerinin değerlendirilmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Gelişim Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Şeşen, H. & Basım, H.N. (2012). Demografik faktörler ve kişiliğin girişimcilik niyetine etkisi: Spor bilimleri alanında öğrenim gören üniversite öğrencileri üzerine bir araştırma. *Ege Akademik Bakış Dergisi*, 12(Özel Sayı), 21-28.
- Tıcan, C. (2019). Pre-Service primary school and pre-school teachers' perception of individual entrepreneurship and opinions about their creative thinking tendency. *International Journal of Educational Methodology*, 5(4), 591-606.
- Tolukan, E., & Yılmaz, B. (2014). Özel yetenekle ilgili bölümlerde okuyan öğrencilerin rekreasyonel aktivitelere katılımlarına engel olabilecek unsurların belirlenmesi. *International Journal of Sport Culture and Science*, 2(Special Issue 1), 525-539.
- Uysal, S. (2021). Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin öz liderlik özelliklerinin sosyal girişimcilik eğilimlerine ona etkisi: Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi örneği. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Muğla.
- Vrdoljak Raguž, I., & Dulčić, Z. (2011). "University students entrepreneurial characteristics: Key for the future development". *International Conference Challenges Of Europe: Growth And Competitiveness Reversing The Trends* 883-892. University of Split Faculty of Economics Split, Croatia.
- Yalçın İncik, E., & Uzun, N. (2017). Bireysel girişimcilik algı ölçeği geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 14(39), 471-485.
- Yetim, A., Tolukan, E., & Şahin, M.Y. (2015). Spor tesisi yöneticilerinin dönüşümcü liderlik davranış özelliklerinin incelenmesi. *International Journal of Science Culture and Sport (IntJSCS)*, 10, 147-133.
- Yılmaz, B., Karlı, Ü., & Yetim, A.A. (2006). Sporda sosyal bütünleşme ölçeği (SSBÖ) geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 11(4), 3-10.
- Yılmaz, E. & Sünbül, A.M. (2009). Üniversite öğrencilerine yönelik girişimcilik ölçeğinin geliştirilmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 21, 195-203.
- Yolcu, İ.U. (2017). Girişimcilik ve liderliğe farklı bir bakış: girişimci liderlik. *Akademik Bakış Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler Dergisi*, (60), 182-195.
- Yücel, Y. (2011). Orta öğretim (lise) kurumlarında eğitim gören, spor yapan ve yapmayan öğrencilerin liderlik özelliklerinin araştırılması (Kars örneği). Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Kayseri.